Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації
Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол ученої ради Луганського ОІППО
29 грудня 2025 р. № 6
Директор _____Ірина ЦИМБАЛ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсу за проблемою
«Сучасні військові технології»

СХВАЛЕНО
Протокол засідання кафедри
педагогіки та психології
23 грудня 2025 р. № 11
Завідувач кафедри _____Ольга КЕЧИК

Сєвєродонецьк
2025

Автор: ***Малашенко Г. В.,*** *методист кафедри педагогіки та психології Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.*

Рецензент: ***Береславський А. Г.,*** *учитель фізичної культури Комунальної установи «Попаснянський ліцей № 1 імені Віктора Шуліка» Попаснянської міської територіальної громади Луганської області, учитель-методист.*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена нагальною необхідністю формування національної ідентичності, громадянської стійкості та оборонної свідомості здобувачів та здобувачок освіти, їхнього бажання здобувати військові професії і проходити службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях країни.

Особливого значення предмет «Захист України» набуває в контексті формування готовності виконувати громадянський та конституційний обов'язок щодо відстоювання національних інтересів, захисту незалежності й територіальної цілісності України.

Освітню програму курсу за проблемою «Сучасні військові технології» (далі – Програма) розроблено відповідно до Конституції України (1996 р.), законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX, «Про основи національного спротиву» від 16.07.2021 № 1702-IX; постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1443 «Про затвердження Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву», Державного стандарту базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225, наказу Міністерства освіти і науки від 13.10.2025 № 1349 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників», Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання курсу «Захист України»: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2024 № 1151, на основі компетентнісного підходу з урахуванням психолого-педагогічних особливостей навчання дорослих з використанням технологій дистанційного навчання.

Цільова група: учителі, які викладають предмет «Захист України».

Обсяг підвищення кваліфікації: 6 год / 0,2 кредита ЄКТС.

Особливості реалізації Програми: реалізується за регіональним компонентом на основі плану-графіка курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників Луганської області на 2026 рік.

Форма навчання: інституційна (дистанційна: синхронний режим).

Мета Програми: удосконалення фахової майстерності вчителів щодо викладання пріоритетних розділів навчальної програми, найбільш важливих в умовах воєнного стану й практично необхідних для ведення сучасних бойових дій.

Завдання Програми:

1) ознайомити із завданнями й видами безпілотних літальних апаратів та їх застосуванням у сучасній війні;

2) розглянути види військового зв'язку, основні типи радіостанцій, їх застосування та правила ведення радіопереговорів;

3) сприяти глибшому засвоєнню правил поведінки та формуванню алгоритму дій у разі виявлення вибухонебезпечного предмета.

Перелік компетентностей, що будуть удосконалюватись у процесі підвищення кваліфікації.

Професійні компетентності:

А2. Предметно-методична компетентність (А2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти).

А3. Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності).

Б1. Психологічна компетентність (Б.1.3. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність).

Г2. Організаційна компетентність (Г2.2. Здатність організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти).

Опис структури навчального плану Програми.

Навчальний план складається з трьох модулів.

Модуль 1. Безпілотні літальні апарати (БпЛА) (2 год / 0,06 кредита).

Модуль 2. Військовий зв'язок (2 год / 0,06 кредита).

Модуль 3. Мінно-вибухові пристрої (2 год / 0,06 кредита).

Анотація модулів Програми

Модуль 1. Безпілотні літальні апарати (БпЛА). Розглядається роль та завдання безпілотних літальних апаратів у сучасній війні. Аналізуються основні моделі БпЛА та сфери їх застосування у військових операціях.

Модуль 2. Військовий зв'язок. Аналіз видів і типів військового зв'язку, його роль на полі бою. Розгляд основних типів радіостанцій, їх застосування та правил ведення радіопереговорів. Визначення загрози та заходів безпеки зв'язку, захисту від прослуховування та перехоплення сигналів.

Модуль 3. Мінно-вибухові пристрої. Визначення загрози від мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП). Визначення ознак небезпечних територій та їхніх систем позначення. Розгляд основних видів мінно-вибухових пристроїв, їхніх класифікації та принципів дії. Представлення алгоритму дій під час виявлення мінно-вибухового пристрою.

Форми, методи та технології реалізації Програми.

Реалізація завдань Програми здійснюється шляхом розгляду навчального матеріалу на синхронних заняттях (лекціях-презентаціях); проведення практичного заняття, виконання слухачами групових та індивідуальних завдань; участі педагогічних працівників у дискусіях та обговоренні питань, які визначає викладач у межах курсу за проблемою; самостійного опрацювання учасниками навчально-методичних матеріалів, підготовлених викладачем.

Навчання здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, засобів конференц-зв'язку (Microsoft Teams, Google Meet, Zoom).

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Для успішного завершення навчання необхідно 100 % відвідування курсу за проблемою, а також успішне виконання 80 та більше відсотків запропонованих практичних завдань.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації.

ФОРМА НАВЧАННЯ –
дистанційна
0,2 кредита – 6 годин

КВАЛІФІКАЦІЙНА КАТЕГОРІЯ –
учителі, які викладають предмет
«Захист України»

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсу за проблемою
«Сучасні військові технології»

№ з/п	Назва модуля, теми	Кількість годин						
		Кредити	Усього	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Тематична дискусія	Наук.-практ. конференція
1	Безпілотні літальні апарати (БпЛА)		2	2				
2	Військовий зв’язок		2			2		
3	Мінно-вибухові пристрої		2	2				
	У С Ь О Г О	**0,2**	**6**	**4**		**2**		

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Безпілотні літальні апарати (БпЛА)

Безпілотні літальні апарати: види та призначення. Основні складники конструкції та технічні параметри БпЛА. Основні властивості та моделі БпЛА (мультироторі, FPV, крила). Сфери застосування БпЛА. Застосування БпЛА у військових операціях. Симулятори та тренажери для підготовки операторів БпЛА.

2. Військовий зв'язок

Види, типи та способи налагодження військового зв'язку. Радіозв'язок, його роль на полі бою. Основи радіозв'язку, типи радіостанцій, частоти та сигнали. Радіообмін, правила ведення зв'язку та безпека використання різних каналів.

Подвійне застосування та безпека зв'язку: телефон, Wi-Fi, Starlink. Огляд загроз та заходів безпеки зв'язку включно із захистом від прослуховування та перехоплення сигналів.

Правила ведення переговорів. Отримання і відправка радіоповідомлень.

3. Мінно-вибухові пристрої

Вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство.

Мінно-вибухові пристрої. Розпізнавання вибухонебезпечних предметів.

Ознаки небезпечних територій та системи їх позначення (маркування).

Основні види мінно-вибухових пристроїв. Класифікація, принципи дії.

Алгоритм дій під час виявлення мінно-вибухового пристрою.

Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів (Explosive Ordnance Risk Education – EORE).

Список джерел

1. Інформаційно-методичні матеріали для інформування про небезпеки від вибухонебезпечних предметів. URL: https://mod.gov.ua/explanation/protiminna-diyalnist-ministerstva-oboroni-ukrayini (дата звернення: 12.12.2025).

2. Методичні рекомендації щодо проведення бесід з учнями закладів загальної середньої освіти з питань уникнення враження мінами і вибухонебезпечними предметами. URL: https://www.golosiivruo.gov.ua/docs/section/List_MON_6000.pdf (дата звернення: 12.12.2025).

3. Організація військового зв'язку : навчальний посібник / В. Г. Шолудько, М. Ю. Єсаулов, О. В. Вакуленко, Т. Г. Гурський. Київ : Вид. Дім «СКІФ», 2023. 280 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Sholudko_Vasyl/Orhanizatsiia_viiskovoho_zviazku.pdf (дата звернення: 12.12.2025).

4. Основи зв'язку та радіоелектронна боротьба як вид бойового забезпечення : навчальний посібник / Д. В. Зайцев, А. О. Яфонкін, В. В. Ярема. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України. 2021. 280 с. URL:

https://ir.dpu.edu.ua/bitstreams/6fb54317-f66c-4688-987d-69e56f0c15e0/download (дата звернення: 12.12.2025).

5. Посібник для освітян : як розповідати школярам про мінну безпеку. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/26531/file/teachers-to-pupils-about-mine-safety.pdf (дата звернення: 12.12.2025).

6. Посібник для України «Вибухові боєприпаси». URL: https://www.mil.gov.ua/content/protyminna/vybuhovi_boeprurasi_book_2022.pdf (дата звернення: 16.12.2025).

7. Теорія і практика застосування безпілотних літальних апаратів (дронів). Брошура. ТрО G7, 2022. 127 с. URL: https://surl.li/hepvrc (дата звернення: 12.12.2025).

8. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України. Інтегрований курс» за темою «Основи пілотування БпЛА мультироторного типу із системою FPV». URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-vykladannia-navchalnoho-predmeta-zakhyst-ukra (дата звернення: 12.12.2025).